

President, autoritats, diputats i diputades...

Fa més de vuit mesos que la vida de tots els qui formam part d'aquesta societat va patir un gran trasbals. Vàrem passar de mirar cap al futur amb confiança a tancar-nos a ca nostra i témer per la salut dels qui més estimam.

Fa vuit mesos que ens veim obligats cada dia a recordar les nostres obligacions com a ciutadans abans de sortir al carrer. Vuit mesos en què moltes de les comoditats i certeses que donàvem per descomptades han passat a l'oblit, i han deixat el seu lloc al dolor de la malaltia, a l'angoixa de la pèrdua irreparable, de la mort de persones properes, a les quals sempre recordarem.

Vuit mesos en què hem plorat l'adéu de 334 ciutadans i ciutadanes d'aquestes illes, que se sumen a les 33.000 vides perdudes arreu de l'Estat o al milió cent mil a tot el món.

Han estat vuit mesos de llàgrimes, de sacsejades incessants d'una crisi que ataca alhora allò que som i allò que somiam.

Vuit mesos d'empreses d'èxit que miren a l'abisme. De projectes suspesos. De societat hivernada i de pobresa en augment. D'ERTO, atur i esforç públic

mai vist per intentar arribar a tothom. De desconfiança, incertesa, i preocupació constant.

Vuit mesos de grups bombolla i abraçades en la distància. De necessitats creixents, en els quals la desigualtat que va costar anys començar a reduir ha tornat a tocar a les portes de milers de persones d'aquestes illes. Mesos de mascaretes i restriccions. De reducció d'aforaments i de sacrificis. De por al demà i de dubtes davant cada dia que comença.

Vuit mesos d'un malson que no ha acabat, d'una pandèmia per a la qual no hi ha solucions màgiques, només l'única recepta que fins ara ha funcionat: la serietat, la responsabilitat i el compromís de totes i tots, per plantar cara a un virus al qual només derrotam quan actuam plegats.

Com vàrem fer al juny.

Com feim a l'octubre.

Com tornarem a fer durant el temps que encara ens queda de conviure amb una malaltia potencialment mortal que no té més cura que la prevenció.

I en aquestes circumstàncies terribles, mai imaginades, comparesc davant d'aquesta Cambra i davant tots els ciutadans i ciutadanes d'aquestes illes amb un missatge fonamental: el futur és a les nostres mans.

Resideix en la nostra capacitat d'assumir que el nostre destí immediat com a societat depèn de la capacitat de cadascun de nosaltres per complir

escrupolosament les normes i instruccions de seguretat, prevenció, higiene i protecció que frenen el virus.

Diputats, diputades... La pandèmia ha canviat les nostres prioritats, les nostres preocupacions, i amenaça els plans i les esperances de milions de persones. Ens ha obligat a tots a aprendre de forma constant, a equivocar-nos i a tornar-nos a aixecar, a cometre errors, pels quals vull demanar disculpes i deixar clar que mai deixarem d'intentar fer-ho millor. Perquè, en una situació tan excepcional com la que vivim, no hi pot haver espai per al conformisme.

És per això que aquest no és un debat més. És un debat crucial. Ens confereix una oportunitat extraordinària de reflexionar col·lectivament i trobar junts les millors respostes, les que neixen de les idees compartides, dels criteris inclusius, dels valors comuns i d'aquesta forma de fortalesa inigualable que és la unitat.

En el temps que ha transcorregut des del mes de març hem tengut l'ocasió de debatre en aquesta mateixa cambra sobre la pandèmia i el seu impacte. He comparegut en tres ocasions per aquesta qüestió. Totes aquestes oportunitats han servit per explicar fil per randa quina afectació està tenint el virus, com actuam per aplacar-lo i quines estratègies i accions impulsam per temperar els seus duríssims efectes econòmics i socials.

També hem pogut analitzar, en aquest Parlament i fora, les mesures que ens han de permetre superar com més aviat millor l'impacte econòmic i laboral d'una crisi de naturalesa i proporcions mai vistes.

Avui tornarem a revisar la situació sanitària i els seus efectes: no sobra cap reflexió ni cap anàlisi per fer front a la major crisi de les nostres vides. Però quan dic que aquest debat ens dona una ocasió extraordinària em referesc precisament al fet que és el moment d'obrir el focus, de treure la lent del virus que ho condiciona tot i mirar també la situació en el seu conjunt.

Tots coneixem l'impacte i els efectes de la pandèmia. Sentim com a propi el dolor de cada pèrdua. Compartim el nostre afecte i el nostre condol amb els qui pateixen o han patit el cop d'aquesta malaltia cruel. I, per descomptat, seguim preocupats i centrats en gestionar cada repunt del virus en una lluita que ni de bon tros ha acabat: hem doblegat dues vegades la corba, però sabem que no basta i que en vendran més. Que ens esperen mesos durs de sacrificis i compromís col·lectiu.

Tot això ho tenim clar. Però, com els deia, estam obligats a sumar mirades i idees per analitzar la situació en el seu conjunt. No podem permetre que aquesta crisi sanitària ens allunyi del nostre rumb, dels objectius que teníem i tenim com a societat. Perquè avui aquests objectius són més importants que mai: són la guia cap a un futur que continua sent a les nostres mans, encara que els embats del virus a vegades ens facin dubtar-ho.

Abans del virus sabíem, com sabem, que aquesta societat ha de ser més justa. Que hem de treballar per a difuminar la desigualtat fins a fer-la desaparèixer.

Sabíem i sabem que hem de fer que la nostra economia sigui més competitiva i tornar al camí d'una prosperitat que volem compartida.

Que la sostenibilitat i la protecció del nostre territori, de la nostra mar i el nostre litoral han de marcar cada passa.

Que la cultura i l'educació han de seguir-nos enfortint com a poble. Que la llibertat que aquesta pandèmia qüestiona cada dia ha de ser irrenunciable i creixent.

Abans del virus, sabíem, com sabem, que volem una societat inconformista, que es millori cada dia i tengui cura dels seus ciutadans.

Crec que és el moment que reflexionem sobre tot això. Que analitzem els errors comesos per aprendre'n i que desgranem els encerts per a créixer sobre el seu exemple. La crisi sanitària no ha de robar-nos aquest debat.

Quan avui en parlem crec que ens adonarem que hem encertat cada vegada que el rigor i el compromís amb la prioritat sanitària han marcat el camí, i reconeixerem que la relaxació en aquest rigor és la major amenaça si volem vèncer el virus.

I si miram més enllà de la COVID-19, com és la nostra obligació, detectarem amb més claredat que mai què hem fet bé i què hem fet malament.

Perquè la pandèmia despulla les nostres febleses i ressalta les nostres forteses.

I la major fortesa és sens dubte el nostre estat del benestar, els nostres serveis públics, que han demostrat el valor crucial de cada cèntim que hem invertit a millorar-los i dotar-los durant els últims anys.

Avui són la diferència entre la salut i la malaltia.

Entre l'educació dels nostres fills en aquestes circumstàncies tan complicades i la seva desconexió d'un futur que exigeix cultura i formació.

Avui aquests serveis públics demostren el valor del nostre sistema de protecció col·lectiu, de les pensions i aquests ERTO que estan salvant el dia a dia de desenes de milers de persones d'aquestes illes.

Avui el paraigua de la Llei de dependència, de la nostra renda social i de l'ingrés mínim vital creat pel Govern de l'Estat proven la importància dels mecanismes de correcció de les desigualtats i la lluita contra l'exclusió.

Avui tenim més clar que mai que allò públic no es negocia.

També tenim molt clara la capacitat de la nostra gent, que ha demostrat durant els mesos de pandèmia que és la nostra major fortalesa. La fermesa dels ciutadans i les ciutadanes va doblegar la primera corba. I la responsabilitat de la majoria per complir les normes que ens permeten conviure amb el virus explica que hàgim estat capaços de contenir per segona vegada la incidència de la pandèmia.

Ara, la resistència de tots, la capacitat per perseverar d'aquesta societat, ens ha d'impulsar a continuar frenant cada envit d'aquesta crisi, que ens exigeix més que a ningú.

Hi ha societats i economies que poden generar ingressos i benestar malgrat la incidència de la pandèmia. No és el cas de la nostra: en aquestes illes

sabem que hem de conviure amb el virus, que hem de tenir la disciplina suficient per mantenir-nos tan oberts com la màxima seguretat sanitària permeti, perquè depenem d'una mobilitat que avui està més limitada que mai. Recuperar-la, i així escurçar la crisi econòmica i social, ens obliga a ser més exemplars que ningú.

Veim aquí una de les febleses que tenim com a societat, una que m'atreviria a dir que, ara sí, uneix gairebé tota aquesta Cambra en el diagnòstic: no podem viure d'un sol sector, per més fort i competitiu que sigui.

I així es recull en un pacte de reactivació signat per la majoria de grups d'aquesta Cambra, pels sindicats i patronals i per tots els consells i ajuntaments,. Un pacte que precisament posa el focus en la necessitat de diversificar. I de fer-ho amb fermesa suficient com perquè no ens agafi igual la següent sacsejada.

Perquè potser la del coronavirus serà la crisi més dura que vegem, però podem estar segurs que no serà l'última. I aquestes illes no es poden tornar a veure en una situació com l'actual la pròxima vegada que una amenaça toqui a la nostra porta.

Com va dir fa unes setmanes l'economista Thomas Piketty, les urgències i febleses que exhibeix aquesta pandèmia impliquen molts ensenyaments i una energia transformadora que cal aprofitar. «La pandèmia —va dir— podria accelerar la transició cap a un altre model, cap a una organització més equitativa, més sostenible, del nostre sistema econòmic».

És la nostra obligació reaccionar. Mantenir l'aposta per un turisme segur, de qualitat i diversificat i, a la vegada, obrir nous camps. Aprenent dels nostres encerts i també d'alguns dels ensenyaments d'un virus que ens mostra que necessitam digitalitzar-nos.

Que ens diu que fa falta tecnologia, que cal formació per treure-li suc, que és imprescindible modernitzar les administracions públiques, que hem de llançar nous sectors i mercats i que el teletreball ha arribat per quedar-se.

Ens recorda que hem de fer costat més que mai als qui investiguen i innoven, que hem de trobar suport en el coneixement i créixer sobre les arrels cultes i empedrores de les nostres illes.

Hem de tornar a mirar al nostre camp i la nostra mar per a trobar nous models de producció i consum, lligats a la proximitat i la sostenibilitat.

Hem de retrobar-nos amb la nostra indústria i modernitzar-la o ajudar a fer-la avançar cap a noves branques de producció, com, per exemple, totes les lligades a les energies netes, la mobilitat sostenible o la recerca biotecnològica.

No els parl d'una quimera. Bona part d'això que dic ja existeix aquí o s'està movent des de diferents sectors i institucions. És l'hora que ens ho creguem tots. Que construïm un model més sòlid i divers, capaç, a més, de sobreposar-se a conjuntures polítiques per garantir que mai més aquesta societat es vegi obligada a aturar-se.

Aquest era el camí que havíem començat a recórrer aquesta legislatura amb els Acords de Bellver, signats per Unides-Podem, Més per Mallorca i PSIB-PSOE, formacions a les quals vull agrair el seu compromís. Igual que a Gent per Formentera i Més per Menorca.

Aquest primer debat de política general d'aquest segon mandat de les forces progressistes és diferent. Arriba en un moment que tots sabem decisiu, en el qual cada bona idea compta. I, per això, crec que és fonamental que debatem sense complexos i continuem actuant en conseqüència.

Per això, en primer lloc, vull parlar-los del curt termini. Dels reptes sanitaris, socials i econòmics que condicionaran la nostra societat en els pròxims mesos i de les accions amb les quals pretenem donar resposta efectiva a aquesta crisi d'ampli espectre que colpeja alhora la nostra salut i el conjunt de la nostra economia i mercat laboral.

En segon lloc, intentaré aprofundir en les accions de futur que han de permetre'ns millorar el model que sustenta la nostra economia. De la major crisi que hem afrontat sabem que hem de sortir de manera diferent, com per cert estan intentant també el Govern d'Espanya i els nostres socis europeus, que en aquesta crisi han demostrat que no eren necessaris els milions d'acomiadaments que varen caracteritzar l'anterior depressió i que en canvi és possible activar mecanismes eficaços de protecció i de reactivació.

I, en tercer lloc, per afrontar els nostres reptes amb garanties d'èxit, hem d'aconseguir que Espanya entengui les peculiaritats que fan que la nostra situació sigui especialment vulnerable en aspectes tan importants com

l'econòmic o l'ambiental. I arribar fins a Europa. Aquesta Europa que es configura a la fi com una veritable Unió ha de situar les Illes Balears en el seu cor i contribuir a la seva reactivació.

Amb tot això, i abans d'analitzar fil per randa el que els expòs, m'agradaria insistir en una idea que consider central: avui la societat ens mira i ens demana solucions. Vivim moments molt difícils per a tots i per a totes.

Observam empresaris i empresàries de tota dimensió, des de poderoses companyies internacionals a abnegats autònoms, que temen perdre els projectes vitals que tant els ha costat edificar.

Convivim amb treballadors que, malgrat la protecció dels ERTO, pensen amb temor què els oferirà el demà.

Veim milers de famílies preocupades pels seus: per la seva salut, sens dubte, però també pel seu benestar.

Parlam de ciutadans i ciutadanes que demanen ajuda perquè ho poden perdre tot d'un dia per l'altre.

Un context així, un escenari que va més enllà de la crisi més dura que haguéssim pogut imaginar, ens demana el màxim a tots els presents.

Exigeix als qui tenim la responsabilitat de gestionar que traguem els recursos d'on sigui possible per protegir al màxim la nostra gent. Ens exigeix que moguem tot el que calgui per recuperar-nos, per tornar a emergir.

Reclama que tots els partits, tots els que tenim l'honor i la responsabilitat de representar el vot de la ciutadania, unim forces. Discrepem. Debatem. Assenyalem encerts i errors. Fem-ho amb tota l'energia que requereix el moment. Critiquem el que calgui. Però al final del debat, sumem.

Donem a la gent d'aquestes illes les certeses i il·lusions que la crisi els ha robat. Oferim un escenari de recuperació que estic convençuda que està al nostre abast.

I té un primer element que no se li escapa a ningú, perquè és el que ocupa el nostre pensament gairebé cada segon des de març: el control de la pandèmia i la protecció de la salut.

Sempre hem dit que la nostra prioritat és la salut de les persones. En primer lloc perquè allò que mou aquest Govern és la millora del benestar dels nostres ciutadans i sense salut no hi ha benestar possible. I en segon lloc perquè som molt conscients que sense salut tampoc hi haurà economia.

A partir d'aquestes premisses hem afrontat una situació sanitària que és molt complicada. Una situació que ha tengut una afectació global, però que és nova per a tots. Tot i que, a mesura que avança el temps, anam coneixent millor la malaltia i podem adoptar les experiències d'èxit que es van produint.

Un cop superada la primera onada, amb una incidència limitada malgrat que no em cansaré de lamentar cada un dels morts que hem patit, afrontàvem l'estiu tenint clares dues coses: la primera, que davant una malaltia tan

infecciosa com aquesta no podíem abaixar la guàrdia i, la segona, que havíem de reforçar els mecanismes que ens permetien anticipar-nos a la pandèmia.

Per això, vàrem ser la primera comunitat a restringir l'oci nocturn, fins al punt que sortírem del confinament sense permetre bona part d'aquesta activitat.

Vàrem ser també la primera a tancar determinats carrers, també molt vinculats a l'oci nocturn. De les primeres a tancar platges a la nit i a prohibir els botellons. L'única que ha prohibit fumar als espais públics. També vàrem ser de les primeres a adoptar l'ús obligatori de la mascareta. La primera a limitar els accessos a determinades barriades o la primera també a implantar un mecanisme perquè les forces de seguretat puguin garantir el compliment efectiu de les ordres d'aïllament.

Per tant, hem actuat de forma preventiva per evitar situacions que puguin suposar un risc i, a la vegada, hem estat molt conscients que allà on havíem d'actuar era sobretot reforçant tres àrees que els experts consideren clau: la capacitat per fer tests, la capacitat de rastreig i la capacitat per garantir aïllaments de positius.

I això és el que hem fet. A banda d'adquirir 500 tones de material de protecció i de contractar 900 professionals sanitaris més des de l'inici de la pandèmia, hem configurat un equip de 340 rastrejadors, que ens permeten disposar d'un per cada 3.200 habitants, per sota del paràmetre de l'Organització Mundial de la Salut, que en recomana un per cada 5.000.

També hem incrementant la capacitat per prendre mostres i fer més PCR. I

som l'única comunitat que ha habilitat hotels pont a cada illa per garantir un bon aïllament de positius asimptomàtics, ja siguin locals o visitants.

Per tant, més rastreig, més tests i també més i millors aïllaments.

Com saben, hem estat una de les primeres comunitats a patir la segona onada de la pandèmia durant el mes d'agost. A diferència de la primera, ha fet aflorar un nombre més alt de positius, però també s'ha de dir que la gran majoria d'aquests han presentat símptomes lleus o han estat asimptomàtics. Si bé aquesta segona onada ha provocat un major estrès sobre l'atenció primària, no s'ha produït tanta pressió hospitalària com en la primera.

Sí que hem de lamentar una forta afectació sobre les residències de gent gran, que ens dol profundament. Tot i que hem mantengut dures restriccions, hem obligat a tots els centres a disposar de més cuidadors, hem augmentat la formació dels treballadors, hem incrementat els controls i hem fet cribratges a totes les residències de forma periòdica, malauradament, no hem pogut evitar que s'hagin registrat focus importants amb víctimes mortals. Des d'aquí vull enviar el meu condol a totes les famílies que han perdut un ésser estimat per culpa d'aquesta terrible malaltia, que s'acarnissa en la nostra gent gran. Ells varen contribuir a aixecar aquest sistema de benestar i drets i, per això, tots els esforços seran pocs a l'hora de seguir reforçant la seva protecció.

Senyores i senyors... Aquesta segona onada l'hem combatut aplicant mesures restrictives per a totes les activitats que suposen risc de contagis. I aplicant

mesures encara més severes, però localitzades, a totes aquelles zones on la presència del virus s'havia disparat.

Amb aquest propòsit hem actuat als barris de Son Gotleu, Can Capes, la Soledat Nord i la meitat de Son Canals i també a Arquitecte Bennàzar, de Palma. I a l'illa d'Eivissa, ho hem fet a una part de Sant Antoni i a Eivissa ciutat.

Aquestes actuacions concretes i les resolucions més restrictives que hem anat aplicant a totes les Balears, juntament amb altres factors, ens han permès millorar les xifres sanitàries de manera significativa.

Des del 29 d'agost fins avui, la incidència acumulada a 14 dies ha passat de ser de 521 a totes les Balears, a ser de 140.

Permetin-me que m'aturi un moment en una actuació concreta perquè marca la diferència respecte a allò que s'ha fet a altres llocs.

Em referesc a la posada en marxa del que hem anomenat *accions comunitàries*. Són actuacions de caràcter més social que es fan amb els ajuntaments i els consells. Impliquen entitats arrelades a cada territori, personal sanitari, treballadors socials, mediadors, voluntaris... i consisteixen en actuacions a peu de carrer i al domicili per informar i conscienciar la població i atendre tot tipus de problemes que dificultin un correcte aïllament de positius.

En el cas de Son Gotleu, per exemple, durant el temps que va durar la intervenció es va produir una reducció de la incidència del virus de gairebé el

80 %. Per això, crec que és merescut reconèixer la contribució decisiva dels professionals i també de totes les entitats i els ciutadans que participen en aquestes accions de forma voluntària.

Perquè si hem pogut doblegar la corba d'aquesta segona onada ha estat mèrit dels nostres experts, que són els qui han decidit, amb criteris tècnics, les mesures a prendre en cada moment. Mèrit dels nostres professionals sanitaris, als quals vull agrair la seva capacitat de treball i la incansable dedicació al servei públic que demostren dia a dia. I, sobretot, mèrit de la majoria de ciutadans i ciutadanes, que compleixen la seva responsabilitat per garantir la seguretat sanitària.

I a tots aquells que encara no estan seguint les instruccions, els vull dir que el seu comportament ens posa en perill a tots i allunya la sortida de la crisi i la recuperació de la prosperitat.

Hem de mantenir-hi la implicació. Això no s'ha acabat ni prop fer-hi.

Hem doblegat la corba, sí. Però s'ha estancat en xifres massa altes. El virus està augmentant la seva afectació sobre molts països europeus i comunitats autònomes de l'Estat. I un repunt o una tercera onada no ens poden agafar amb xifres tan elevades d'afectació.

Que ningú s'hi confii. La situació, ara mateix, no és bona, per molt que les Balears apareguin entre les comunitats menys afectades per la COVID-19.

Per això, deman a tothom un major sacrifici. Reclam a tothom molta cautela, que ningú oblidí les normes que funcionen: rentada de mans, distanciament

social i ús obligatori de mascareta. Hem d'entendre que ens hem de protegir del virus, que hem d'evitar mobilitat innecessària, actes massius, espais tancats o sense ventilació i reunions amb persones que no són del cercle de convivència. Perquè si no entenem això, tot l'esforç que feim no servirà de res i, en molt poc temps, estarem molt pitjor.

Necessitam, com l'aire que respiram, seguir abaixant la corba.

Encara que, amb les dades que tenim ara, les Balears és una de les comunitats menys afectades de l'Estat, la realitat és que seguim en zona de risc mitjà i el nostre objectiu no pot ser un altre que arribar a la zona de risc baix. Els 140 casos per 100.000 habitants a 14 dies que tenim ara han de passar a ser menys de 50; els 69,5 casos a set dies han de passar a ser menys de 25; la taxa de positivitat ha de mantenir-se inferior al 5 %; el percentatge de llits d'hospital ocupats per COVID-19 ha de continuar per davall del 5% d'ara, i el 14 % d'UCI ocupades ha de passar a ser inferior al 10 %.

Aquest ha de ser el nostre objectiu. Per tant, ens queda molt camí per recórrer. I no ens podem quedar de mans plegades, ni conformar-nos en una comparació favorable amb la resta de l'Estat que no ens serveix ni per garantir la seguretat de la nostra gent ni per tornar a obrir-nos a les zones d'Europa menys afectades.

Hem fet un esforç immens, exemplar i descriptiu del poble fort i compromès que som, però hem de fer un esforç major. Per això, els vull anunciar que no només mantindrem l'estricta normativa que hem bastit per prevenir els

contagis sinó que la reforçarem amb més mesures: entre les quals, la reducció de les reunions socials i familiars, que passaran d'estar limitades a 10 persones a ser, com a màxim, de 6 persones. És dur, costa molt, ens allunya d'aquells que més estimam, però sabem que els contactes socials estan en l'origen de molts contagis i això és el que hem de continuar evitant.

Aquesta serà una de les noves restriccions que, d'entrada, només s'aplicaran a Mallorca i Eivissa i que es mantendran el temps que calgui per abaixar més la corba. Si ho aconseguim, podrem relaxar les mesures, com vàrem fer a Menorca fa unes setmanes i com també farem ara a Formentera. Ara bé, si la corba no baixa, haurem d'avaluar l'aplicació de més mesures restrictives.

De fet, estam ultimant un sistema de nivells d'afectació perquè tothom tengui clar en quina situació ens trobam en cada moment i quines mesures s'han de seguir en cada escenari. L'objectiu és que la ciutadania entengui què cal fer per reduir l'afectació i que passarà si no ho fa.

Perquè si no abaixam la corba no aconseguirem tallar la transmissió del virus. Però tampoc podrem restablir una certa normalitat ni podrem recuperar la nostra economia. Per tant, no ens podem permetre una altra cosa que la màxima fermesa.

El nostre punt de referència no poden ser la resta de comunitats autònomes, han de ser les regions i els països europeus que, amb incidències baixes, actuen ràpidament al mínim repunt. No ens pot servir de consol ser la tercera comunitat amb menys afectació de l'Estat o comparar-nos amb les

comunitats que estan pitjor perquè cap altra societat ni cap altra economia depèn com nosaltres de tenir una presència molt baixa de la malaltia.

A diferència de la resta, el nostre futur immediat com a societat, la millora de la nostra capacitat sanitària, la recuperació de la nostra economia, la reactivació del nostre mercat laboral i, fins i tot, una certa normalització de la nostra vida social, tot això, depèn de tenir unes xifres d'incidència baixes.

En el cas de les Illes Balears és claríssim que no hi ha cap dicotomia entre salut i economia. Sense salut no hi haurà economia. Ara i aquí, més que mai, la nostra economia depèn de la nostra salut.

Perquè a nosaltres no ens basta amb tenir unes xifres d'afectació de la pandèmia assumibles per al nostre sistema sanitari, com poden aguantar regions industrials o altament tecnològiques. Nosaltres hem de tenir, a més, unes xifres d'afectació del virus encara més baixes, que garanteixin la mobilitat i, amb ella, la recuperació del nostre teixit econòmic i comercial, que donin garanties als nostres països emissors i que ens permetin al març poder començar la temporada turística. I això vol dir que tots hem de fer un esforç més gran per contenir la situació.

Des del Govern ja el l'estam fent. I no només aplicarem més mesures de prevenció. També reforçarem encara més les tres línies estratègiques que tothom considera essencials per combatre el virus: rastreig, tests i aïllaments.

Això ens durà a dotar els nostres rastrejadors de més formació i millors armes per poder arribar fins al final i detectar els focus de contagi. Ens durà a

mantenir els hotels pont per garantir els correctes aïllaments i a convertir les accions comunitàries en un element estratègic i permanent. De fet, ja hem començat a aplicar instruments de geolocalització dels positius que ens permeten desplegar actuacions comunitàries molt concretes sobre el terreny per reduir les concentracions de casos.

I, finalment, la tercera línia és la que ens ha de dur a fer més tests.

Actualment ja duim fetes més de 315.000 PCR, per sobre de la mitjana estatal. Ara la nova porta que s'obre és la dels tests d'antígens, que són molt més barats i ràpids. N'hem comprat 450.000 i n'hem encomanat 400.000 més, que ja hem començat a utilitzar com a prova de diagnòstic als centres de salut. L'objectiu és poder-los utilitzar a tota l'atenció primària i guanyar temps a l'hora de tallar la cadena de transmissió del virus.

Perquè, diputats i diputades, posar fi a aquest virus és cosa de tots. La implicació individual és una peça clau, però el compromís col·lectiu és un element determinant.

I en l'assumpció d'aquest compromís, els nostres servidors públics s'han convertit en un exemple. Mai deixaré de trobar un moment per agrair la implicació dels nostres professionals sanitaris, que han estat indispensables en aquesta lluita. Mai estaré prou agraïda als treballadors dels nostres serveis socials, als nostres professors o als policies. Mai deixaré de valorar la tasca que han fet els funcionaris que tramiten els ERTO o que intervenen perquè les ajudes arribin fins al darrer racó.

Els són els que ens han permès a tots confirmar que hem de disposar d'uns serveis públics forts, que siguin capaços d'estendre una xarxa enorme que no deixi que ningú caigui pels efectes d'aquesta crisi.

Molts hem aplaudit la tasca del personal sanitari. Però deixeu-me que destaquï també la implicació del personal educatiu. De mestres, professors i equips directius.

Després del confinament i de les restriccions en les activitats presencials, amb l'inici del curs eren moltes les expectatives dipositades en aquest col·lectiu. I també eren molts els dubtes que hi requieien. I tots coincidirem que han superat la prova amb una nota altíssima.

I si els centres conviuen amb la pandèmia sense ser focus de contagi ni de transmissió del virus també és gràcies als alumnes, als nins i les nines que ens estan donant a tots una lliçó de civisme i que, en moltes ocasions, acaben marcant la pauta de comportament de les famílies. En aquest primer mes de classes, hem vist una comunitat educativa conscienciada i implicada. Uns professionals que han tornat a fer una feina magnífica i uns alumnes que estan complint els protocols, i demostren a tothom que l'escola és un espai segur.

Per reforçar encara més aquest objectiu, els vull anunciar que hem començat a fer feina amb els centres per poder assegurar que tots disposaran d'un aparell de control de la qualitat de l'aire i, si cal, d'un dispositiu de filtratge. Sabem que la ventilació dels espais tancats és essencial en la lluita contra el

virus i volem que les escoles continuïn sent llocs segurs per a alumnes i professors.

Els docents i la resta de servidors públics, en conjunt, deia, estan demostrant un comportament exemplar. I el mateix vull dir de tots els treballadors i treballadores de l'àmbit privat que durant l'estat d'alarma es varen revelar com a essencials als ulls de tothom. Caixers de supermercat, transportistes, pagesos, netejadors... I tantes altres ocupacions que, des de l'anonimat, varen contribuir a doblegar la primera corba i varen obtenir el reconeixement que mereixen. Un reconeixement que faig extensiu també a tots els treballadors, autònoms i empresaris que s'han mantingut al peu del canó durant la pitjor crisi que hem conegut.

Sabiem, i així ho vàrem advertir des del primer moment, que seríem la comunitat més perjudicada per la crisi econòmica que ha generat aquesta pandèmia global del coronavirus. I això és així per la forta dependència que tenim del turisme, que, juntament amb el sector del transport, i especialment l'aeri, són dues de les activitats més perjudicades a escala mundial per la crisi.

Aquesta forta dependència del turisme, sobretot internacional, que ens va ajudar a sortir de la crisi anterior, ara no ens ajuda. Quan es restringeix la mobilitat i el turisme a tot arreu, la nostra economia se'n ressent.

Això ha provocat que, durant el segon trimestre, el nostre PIB hagi caigut un 40 %, el major descens de l'Estat, que baixa un 21 %. I, en aquestes circumstàncies, la nostra previsió és tancar l'any amb una davallada del 28 % del PIB.

La fredor de xifres com la dels 77.000 aturats que tenim ara mateix no ha d'ocultar a ningú que, darrere, hi ha famílies que pateixen, que ho passen malament. Treballadors i treballadores, empresaris i empresàries que viuen amb l'angoixa de no saber què passarà demà. Ciutadans i ciutadanes que han vist com canviaven les seves vides d'un dia per l'altre.

Davant una situació com la que vivim, l'aposta que hem fet durant anys per reforçar els nostres serveis públics essencials es demostra ara com una fortalesa.

En els darrers cinc anys, hem augmentat la despesa social un 34 %, amb un augment d'un 31 % del nostre pressupost sanitari, un 29 % de l'educatiu, un 27 % del de serveis socials, un 99 % del d'ocupació i un 328 % del d'habitatge.

Aquesta aposta ha suposat la contractació de 1.400 professionals sanitaris més, que amb la pandèmia hem ampliat fins a 2.300, i de 1.400 professors més, que ara hem augmentat fins a 2.000. L'esforç també ens ha permès posar en funcionament un nou dret, la renda social, que ara s'ha demostrat indispensable i que hem ampliat de manera extraordinària per arribar a 20.519 persones entre abril i juny, amb 14,8 milions d'inversió.

Aquesta és, crec jo, la principal diferència a l'hora d'afrontar aquesta crisi respecte de com es va fer amb l'anterior. Això no va de rescatar la banca, això va de rescatar i protegir tota la població. Això no va d'estar vivint per sobre de les nostres possibilitats, va de garantir vides dignes. Això no va de reduir prestacions, d'acomiadar treballadors i de tancar empreses, això va de

mantenir el teixit productiu el temps que faci falta fins que es pugui reactivar. Això no va d'ERO, va d'ERTO. Això no va de retallar serveis públics, això va de demostrar el sentit que tenen les administracions: el de ser-hi quan més falta fa.

La segona gran diferència a l'hora d'afrontar aquesta crisi ha estat la total alineació de posicions amb el Govern de l'Estat i amb la Unió Europea. Tots coincidim en la necessitat de fer un sobreesforç públic per sortir d'aquesta crisi tan greu. Per primera vegada, l'Estat ha articulat fons de finançament autonòmic extraordinaris per combatre la pandèmia que suposaran per a les Balears 439 milions, per sobre de la mitjana estatal. I, per primera vegada en molt de temps, Europa, ara sí, respon al seu esperit fundacional amb la solidaritat dels fons de reconstrucció.

I la tercera gran diferència és que tots hem tingut molt clar que, en moments excepcionals com els que estam vivint, les decisions s'han de prendre des del diàleg. Per això, ens hem reunit en tantes ocasions amb tots els consells, l'Ajuntament de Palma i la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears abans de prendre cada decisió. Per això, hem fet tantes trobades amb els experts sanitaris, amb sindicats i patronals, amb els grups polítics, amb els sectors afectats i amb tanta i tanta gent. Ho hem fet perquè som molt conscients que prenem decisions difícils, que suposen restriccions de drets i afectacions econòmiques. Decisions que necessitam que tothom vegi com allò que són: totalment imprescindibles.

Des del diàleg, també hem activat mesures per estar devora els qui pitjor ho passen.

És cert que la millora de la situació econòmica, els acords que han permès pujades de salaris en sectors clau i aquesta aposta per les polítiques socials, ens havien permès reduir a un 15,1 % la població en situació de pobresa o risc d'exclusió abans de la pandèmia, segons les dades que ha donat a conèixer ara la Xarxa per a la Inclusió Social.

Però també és cert que aquest percentatge, un dels més baixos de l'Estat i 10 punts per sota de la mitjana espanyola, no deixava de ser massa alt: 180.000 persones que passaven dificultats en un moment de bonança econòmica.

Ara, la pandèmia romp la tendència a la reducció. El virus fa que gent que fins ara no havia hagut de menester els serveis socials els empri, una situació que vàrem detectar des d'un principi i que ara confirmen també les 27 entitats que integren la Xarxa per a la Inclusió Social. A totes les entitats del tercer sector social els vull agrair el seu esforç i compromís, la seva capacitat per arribar allà on les administracions no arribam.

Precisament en previsió que això passaria, hem pres mesures per rescatar a les famílies que quedaven sense recursos per menjar o per a serveis bàsics, o que podien perdre casa seva. En els pitjors moments, hem ampliat la renda social per donar cobertura a 8.000 famílies més, hem subvencionat les entitats que reparteixen aliments, hem adquirit més de cent tones d'excedent de productes del sector primari per distribuir-los amb finalitats socials i hem repartit 6.152 targetes menjador i 1.131 targetes més per a famílies amb

dificultats. També hem condonat el lloguer a les famílies que viuen en pisos de l'IBAVI afectades per la crisi. Hem tret ajuts per afavorir la conciliació i ara hem duplicat les beques menjador, fins a arribar als 7 milions i als 12.000 alumnes.

I ja els avanç que els pressuposts autonòmics que aprovarem per al proper any garantiran les polítiques socials que facin falta per protegir els ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears. Així ho hem fet fins ara i així ho continuarem fent.

El mateix compromís hem mantingut amb el sector privat. Per això, vàrem ser la primera comunitat a garantir la liquiditat d'empreses i autònoms per mantenir la seva viabilitat. Només les línies de finançament del Govern a través de l'ISBA han beneficiat amb 168,2 milions d'euros 1.933 empreses. Ara, els vull anunciar una mesura vital per garantir la seva supervivència: allargarem un any la carència d'aquests crèdits ISBA i hem demanat a l'Estat que faci el mateix amb la línia d'avalis per COVID-19 de l'ICO, que ha suposat una injecció de prop de 4.000 milions d'euros per a 15.249 empreses de les Balears.

Però si hi ha una eina clau a l'hora de protegir els nostres treballadors i empreses en un moment tan excepcional com l'actual són els ERTO.

Des del primer moment vàrem identificar, juntament amb patronals i sindicats, que eren un instrument fonamental per evitar acomiadaments i tancaments d'empreses. I vull agrair, una vegada més, que també s'hagi entès així a escala estatal i que el Govern d'Espanya hagi fet cas a la petició feta

des de les Balears per introduir en l'equació de la protecció els fixos discontinus, una figura laboral gairebé específica de la nostra terra.

Gràcies als ERTO, més de 152.000 treballadors i treballadores de les Illes Balears (un terç dels afiliats a la Seguretat Social) varen quedar protegits el passat mes de maig. D'aquests, 44.000 eren fixos discontinus que no havien començat la temporada i que es varen poder acollir als ERTO gràcies a l'acord a què vàrem arribar amb el Govern central.

Només perquè es vegi la magnitud del que suposa aquesta mesura de protecció: fins a 31 de gener, el Govern central haurà destinat 1.270 milions d'euros a pagar prestacions derivades dels ERTO a les Balears, una aportació similar a la inversió directa pressupostada per l'Estat a les Illes Balears la darrera dècada. Aquesta injecció de doblers s'ha de sumar a la prestació extraordinària per cessament d'activitat motivat per la COVID-19. Hem patit moltes crisis, però aquesta es la primera vegada que s'aprova una prestació per als autònoms i a les Illes Balears l'han pogut rebre 49.000 persones.

Ara, l'allargament dels ERTO fins a 31 de gener, que es va començar a negociar a les Balears, garanteix protecció als 69.531 treballadors i treballadores que es troben en aquesta situació. I l'establiment d'una prestació extraordinària per desocupació beneficiarà 85.000 fixos discontinus i 10.000 empreses més.

Tots estarem d'acord, per tant, que els ERTO són un gran escut de protecció de treballadors i empreses en una crisi com l'actual. Els hem reivindicat sense descans des de les Balears perquè som la comunitat que, desgraciadament,

més s'està veient perjudicada per aquesta crisi global i més necessitat té de mecanismes com aquest. I ja els avanç que continuarem exigint l'allargament d'aquest escut de protecció tot el temps que sigui necessari.

Al marge dels ERTO, també calia establir mesures per a aquells que han esgotat totes les proteccions. Per això, ja en el Pacte de Reactivació es va preveure l'elaboració d'un nou pla d'ocupació a quatre anys, dotat amb 400 milions, per aplicar polítiques actives que ajudin aquests col·lectius a tornar a entrar al mercat laboral.

Abans que això passi, però, els vull anunciar que al final d'aquest mes aprovarem mesures urgents, dins un pla de xoc extraordinari de 72 milions d'euros, que beneficiarà més de 30.000 treballadors i treballadores d'aquesta terra. Perquè sabem que les polítiques actives són les eines més útils per afrontar una situació complexa com la que vivim, que ens obliga a trobar noves vies que facilitin l'ocupació.

Diputats i diputades... Estam davant una situació molt complexa, que mitigarem quan puguem recuperar activitat econòmica. Ho férem el juny passat, activant un pla pilot de corredors segurs que era fruit de la col·laboració publicoprivada i que ens ha permès tenir temporada turística.

La temporada ha estat mínima, de prop de dos mesos, però tot i això hem estat la comunitat de l'Estat que més turistes internacionals ha rebut entre juliol i agost. L'experiència de l'estiu passat ens ha ajudat a explicar a tothom que els protocols de seguretat del nostre sector turístic funcionen. I ens ha

permès constatar que, fins i tot en un context de crisi del sector, les nostres destinacions mantenen una demanda important.

I tot gràcies a l'esforç de treballadors i empresaris. Ells són els que van fer possible obrir. La seva professionalitat i alta implicació ens garanteixen que recuperarem l'activitat tan aviat com la pandèmia ho permeti. Fer-ho depèn de dos elements clau: la seguretat i la confiança.

Aquestes són les dues palanques que hem d'activar per recuperar l'activitat. El virus no desapareixerà a curt termini, però la rapidesa amb què es produeixen els avenços mèdics i tecnològics ens ha de permetre disposar aviat de mecanismes de control més eficaços, àgils, econòmics i operatius, que ens ajudin a reforçar aquesta seguretat i confiança tan necessàries.

Des de les Illes Balears no deixarem de demanar al Govern de l'Estat el restabliment de controls a ports i aeroports, controls que siguin operatius i que incorporin els mecanismes que la tecnologia permeti en cada moment. Així podrem contribuir a garantir millor la protecció dels ciutadans i ciutadanes d'aquesta terra i també la dels que ens visiten.

Fins que això passi, el grup de treball que hem creat amb els ministeris de Turisme i de Sanitat i amb el Govern canari, continua fent passes. La darrera ha estat una proposta de corredors segurs per sotmetre a negociació amb els països emissors. Permetria implantar aquests corredors amb països i regions que tinguin un nivell d'incidència acumulada inferior als 50 casos per cada 100.000 habitants en els darrers 14 dies, el nivell de risc baix al qual, com abans els deia, hem d'aspirar. També es podrien establir amb territoris que

tinguessin una incidència més gran, però només si els passatgers arriben amb una PCR negativa.

Enlloc com aquí salut i economia són indissociables. Per això, hem d'aconseguir, primer, reduir les xifres d'incidència del virus a casa nostra. Perquè només si deixam de sortir als mapes com una zona de risc podrem iniciar la temporada al març oferint confiança i seguretat a turistes i residents. I només així podrem assolir aviat una reactivació que garanteixi la supervivència del nostre teixit productiu i la continuïtat dels nostres llocs de feina.

Hem de recuperar, per tant, el turisme de qualitat que ja impulsàvem abans de la pandèmia. I així es va preveure també en el pacte assolit el juny passat entre els principals agents polítics, econòmics i socials per impulsar 131 mesures que afavorissin la reactivació econòmica i social de les Illes Balears.

Bona part d'aquestes mesures ja s'estan executant, com ara les que afecten la protecció sanitària dels nostres ciutadans o la protecció econòmica dels nostres treballadors i empreses.

Només per esmentar alguna d'aquestes accions en marxa, cal recordar que s'han ampliat les línies de finançament d'ISBA, s'han activat ajudes a la internacionalització d'empreses i s'han mobilitzat 15 milions d'euros destinats a ajudes per a autònoms, que en beneficiaran més de 7.000 d'aquestes illes.

També s'ha signat el Pla de Millora de la Sostenibilitat i l'Eficiència Urbana, que compromet el Govern, els consells i els ajuntaments a invertir 45 milions d'euros, entre d'altres, en obres de millora del cicle de l'aigua.

Al marge d'ajudes i inversions, també està plenament vigent el decret llei de mesures urgents i extraordinàries per pal·liar els efectes de la pandèmia, que cerca impulsar l'activitat econòmica amb la supressió o reducció de tràmits administratius a empreses i professionals per iniciar una activitat econòmica, i la simplificació administrativa per afavorir la inversió.

S'han agilitzat els tràmits per concedir subvencions i ajudes i s'han fet exempcions i bonificacions d'imposts i taxes, a més d'adaptar l'impost del turisme sostenible a la situació que hem viscut enguany.

També s'han facilitat tramitacions per impulsar la implantació d'energies renovables i afavorir el sector de la construcció, agilitzant la concessió de llicències i havent permès activitat a l'estiu, per tal que aquest sector assumís treballadors que no podria incorporar el sector turístic. Això ha fet que aquest sector hagi estat l'únic que ha sumat més ocupació que l'any anterior. També es perseguia una modernització de l'oferta turística i s'ha de dir que ja s'han presentat vuit projectes que suposaran una inversió de sis milions i mig d'euros.

És cert que la COVID-19 ens obliga a fer un sobreesforç de despesa enorme, en polítiques socials i de suport a empreses i treballadors. I ens accelera el pas, tant a l'Administració com al sector privat, cap a fites que no estàvem

assolint tan ràpidament, com la digitalització, el teletreball, l'economia circular o noves formes de consum més responsables.

Però també és cert que la necessitat de combatre la pandèmia i la crisi econòmica que en deriva no ens han desviat del camí que havíem iniciat per afrontar els reptes de futur que té aquesta comunitat.

Al contrari, la situació que s'ha generat ens referma en la necessitat de continuar reforçant els pilars de l'estat del benestar; ens empeny a modernitzar i diversificar la nostra economia; ens condueix a anar més ràpid cap a la igualtat real de dones i homes; ens impulsa a continuar avançant sota el guiatge de la ciència i la investigació; ens obliga a ser més respectuosos amb el nostre territori, a reduir les emissions contaminants i els residus, i a assolir una mobilitat més sostenible.

La COVID-19 ens ha obligat a destinar 9 milions d'euros cada mes a la compra de material de protecció, però això no ens impedirà disposar d'un nou servei d'hemodinàmica a Eivissa a partir del mes que ve. Ni ens ha fet perdre de vista que hem de continuar reformant l'hospital psiquiàtric i modernitzant l'Hospital General, el de Manacor i el d'Inca, o que hem de continuar els projectes per atendre la cronicitat a Son Dureta, Verge del Toro i Can Misses, i fer deu centres de salut nous.

La pandèmia ens ha fet contractar més professors i ens ha fet destinar més doblers que mai a neteja, material de protecció o digitalització, però això no haurà impedit que invertim 18,3 milions en 243 actuacions als centres, que tinguem dues noves escoles aquest curs i dues més a punt d'acabar a

Formentera i a Alcúdia, i que disposem de 33 milions més en obres que estan en licitació i execució. A més, per continuar reduint l'abandonament escolar i donar més oportunitats als nostres joves, hem augmentat l'oferta d'FP amb 27 cicles nous i gairebé mil places, que ara farem arribar a 1.500 més que el curs passat.

Tampoc no hem deixat d'invertir en residències i en l'ampliació i la millora de l'atenció a les persones dependents, seguint amb l'aposta que en els darrers cinc anys ens ha permès duplicar els beneficiaris de la dependència i reduir a gairebé un terç el temps de tramitació de les valoracions.

Vàrem dir que faríem de l'atenció a la dependència el quart pilar de l'estat del benestar i ho estam fent. I vàrem dir que el dret a un habitatge digne també havia de ser un pilar i l'estam construint. Durant aquest any, haurem mobilitzat 20 milions en ajudes i estarem fent 473 habitatges de protecció pública. Entre enguany i l'any que ve arribarem als 729 habitatges, amb una inversió total de 97,1 milions.

Al marge de conjuntures, tenim molt clar que el problema de l'habitatge només es resoldrà quan aconseguim un parc públic prou important per condicionar el mercat. I el nostre objectiu és duplicar-lo aquesta legislatura.

Les urgències que ens ha provocat la COVID-19 tampoc no ens han distret en l'aposta per promoure l'eficiència energètica, l'autoconsum o la implantació d'energies renovables. Als 40 milions d'ajuts per instal·lar 55 parcs fotovoltaics se sumen convocatòries per afavorir la implantació de

punts de recàrrega semiràpida de vehicles elèctrics i per estimular l'autoconsum.

La COVID-19 ens ha fet identificar i reorientar empreses industrials que poguessin subministrar material de protecció o higiènic, però això no ens ha impedit ajudar a consolidar i potenciar l'estructura digital del nostre teixit industrial o continuar fent passes per a la implantació a Lloseta de la planta d'hidrogen, un projecte que, segons es va confirmar ahir, rebrà finançament europeu per un valor de 10 milions d'euros. Des de la col·laboració publicoprivada hem de fer d'aquesta instal·lació l'inici d'una xarxa de subministrament de referència a Europa que arribi als nostres sectors industrials, transport públic i sector turístic.

També hem estat devora el nostre comerç en moments difícils i hem donat ajuts específics al sector, a la vegada que continuàvem avançant en el seu procés de digitalització i en la potenciació dels centres comercials a cel obert a tot el territori.

Hem hagut de fer un pla de xoc per al sector primari i fer compres públiques, que tornarem a repetir, per repartir aliments entre els més necessitats, però això no haurà impedit que comencem a plantejar nous projectes de regadius, ni que facem feina per donar més oportunitats als nostres pagesos, ramaders i pescadors. Ells han demostrat aquests mesos que són essencials per abastir-nos i ens han ajudat a retrobar-nos amb el producte local. Fomentar el consum de proximitat és una prioritat.

Igual que l'aposta per una mobilitat més sostenible, que ja estava traçada i que al gener ens permetrà posar en servei les noves concessions de transport col·lectiu per carretera a Mallorca, amb vehicles nous, no contaminants i accessibles.

Tampoc no ens hem desviat ni un mil·límetre en el nostre objectiu per impulsar un pacte per l'aigua que millori el procés de sanejament i abastiment d'aquest recurs tan indispensable com escàs.

Ara, accelerarem, a més, l'estratègia per fomentar la reutilització, el reciclatge i la gestió sostenible dels residus. A l'aposta per l'economia circular, hi sumam un impuls de l'economia verda, potenciant l'activitat científica i innovadora al servei del medi ambient, i una empenta a l'economia blava, amb especial èmfasi en el desplegament de polítiques de protecció de la posidònia.

El virus ens ha obligat a redoblar l'aposta pel teletreball i la modernització de la nostra administració, però també ens ha empès a potenciar encara més el Parc Bit.

Les necessitats que la pandèmia ens ha provocat a l'hora d'afavorir la conciliació familiar ens han fet preveure ajuts extraordinaris, però no ens impediran la consecució d'un pla de més abast, ni ens ha fet deixar el solc que ens hem marcat en la lluita contra la violència masclista i a favor de la igualtat. Enguany hem mantingut el programa que garanteix un any de feina a més de 250 dones víctimes de violència masclista i haurem multiplicat per cinc els agents de coeducació als centres educatius.

Perquè els valors són l'ànima d'una societat, part de la seva memòria col·lectiva, que en aquestes illes conream desenvolupant la Llei de memòria històrica i el seu pla de fosses. I cuidant també la nostra cultura.

Enguany, hem hagut de destinar 3,7 dels 5,6 milions d'euros d'ajuts culturals, als efectes de la pandèmia sobre la cultura. Però, malgrat això, hem continuat les obres del Centre Internacional de Fotografia Toni Catany i hem continuat impulsant el projecte de la Caixa de Música, la futura seu de l'Orquestra Simfònica, que licitem a principi de l'any que ve per poder iniciar les obres.

Totes aquestes línies d'acció trobaran encara més impuls en els pressuposts autonòmics que aprovarem.

Els deia al principi d'aquesta intervenció que vivim un temps excepcional, en el qual milions de persones a tot el món han perdut les certeses que els guiaven. Uns temps tan excepcionals que fins i tot els defensors més fervents del desmantellament d'allò públic miren avui cap als governs, cercant una oportunitat, una mica de llum enmig de la foscor.

La crisi anterior està encara fresca en la memòria de tothom i ens ensenya a la perfecció tot el que no hem de fer. Ens mostra que les retallades només accentuen la pobresa i la desigualtat. Que l'asfíxia del motor públic allarga el patiment. Que en els moments durs, allò públic, que no és res més que la suma de les capacitats de tots, ha de posar-se al servei del bé comú, del rescat de ciutadans, empreses i llocs de feina.

I això, que és just el contrari del que es va fer en la crisi de 2008, és el que ens mou ara a fer una altra passa endavant.

Durant aquest any hem reorientat tots els recursos, tot el pressupost, a la lluita contra la malaltia, al reforç dels serveis essencials i a la protecció i el rescat de famílies, treballadors, autònoms i empreses. I en el pressupost de l'any que ve aprofundirem encara més en aquesta estratègia.

Per això, els vull anunciar que aquest mateix dijous celebrarem un consell de govern extraordinari per aprovar un sostre de despesa no financer que suposarà que aquestes illes afrontaran la crisi més dura amb la xifra històrica de 4.726 milions de pressupost. Aquesta dotació per a l'any vinent, un 7,8 % superior a l'actual, ens permetrà, des del màxim rigor, desplegar la màxima capacitat per combatre el virus i els seus efectes sobre tota la societat.

Perquè no ens podem permetre menys. Perquè aquesta vegada sí que tenim al nostre costat una Europa que dona suport a una sortida ràpida i en favor de les persones. Perquè en aquesta ocasió sí que tenim un govern de l'Estat que manté els nostres ingressos, habilita fons extraordinaris i rema a favor dels ciutadans. Perquè aquesta vegada l'estímul públic de tota l'economia és un clam majoritari, que lideren alhora governs, patronals i sindicats.

Aquest pressupost de rescat ciutadà reforçarà els pilars de l'estat del benestar, la nostra salut pública i els nostres serveis essencials, que estan demostrant ser la base fonamental d'aquesta societat.

Aquest pressupost màxim garantirà també els mecanismes de protecció social amb què ens hem dotat, perquè l'objectiu és ajudar la població, sobretot la que ho passa pitjor.

I aquest pressupost d'esforç públic mai vist aposta a la vegada per la reactivació social i econòmica d'aquesta terra, per fer del sector públic l'estímul que desperta el conjunt de l'economia de la hibernació que ens ha imposat el virus.

Si una lliçó ens deixa aquesta pandèmia és que anàvem pel bon camí quan l'any 2015 vàrem recuperar el rumb abandonat en la crisi anterior: el del reforç constant dels serveis públics i l'estat del benestar. El que deixava enrere els projectes per tancar hospitals i apostava novament pel camí d'una sanitat pública amb més personal i infraestructures que avui marca la diferencia.

Ara l'esforç i el compromís augmenta, perquè el demana la societat. Aquest Govern, que durant anys ha demostrat que sap gestionar amb rigor, que ha estat capaç de reduir el dèficit a mínims, sap que ara cal mantenir el rigor i aprofitar cada cèntim per donar oxigen, vigor i esperança a aquesta societat i aquesta economia que s'ofega. Per aconseguir-ho, no basta reforçar els serveis públics i protegir empreses, treballadors i famílies: hem de generar també activitat amb més inversió pública, sempre orientada a la millora d'aquesta societat i la consecució dels nostres objectius de modernització.

Perquè sabem, com aquesta vegada reconeixen també l'FMI, l'OCDE i el Banc Central Europeu, que el major esforç públic mai vist en aquesta comunitat és ara mateix imprescindible si volem que a tothom li puguin anar les coses millor d'aquí a un any.

La situació actual i futura és molt delicada, no ho hem amagat mai.

El d'ara és un moment per sumar, per evitar el conflicte i el renou, un moment per situar la visió de país per sobre de la de partit. Molts ho vàrem entendre així quan signàrem mesos enrere el Pacte per la Reactivació.

Ho deia abans: l'aposta pel diàleg també marca una diferència a l'hora d'afrontar la crisi. I aquesta aposta no és casual ni és una decisió més. És una exigència social, una necessitat indispensable, quan allò que hem de combatre és una malaltia contagiosa que mata i una crisi econòmica que provoca greus dificultats a molts ciutadans i ciutadanes.

Diu el papa Francesc en la seva encíclica «Fratelli Tutti» que «el diàleg persistent i coratjós no és notícia com els desacords i els conflictes, però ajuda discretament el món a viure millor, molt més del que ens en puguem adonar». I jo n'estic absolutament convençuda.

La lleialtat i la col·laboració entre partits i institucions són essencials per controlar el virus i minimitzar-ne els efectes. I el diàleg i el consens són l'escenari ideal per prendre les millors decisions i estratègies en la gestió de la pandèmia i de la crisi econòmica que ha generat.

La ciutadania no està en disposició d'aguantar episodis com el que es viu a Madrid. En la lluita contra la pandèmia no ens podem permetre la divisió i l'enfrontament polític perquè només aplanen el camí perquè el virus avanci.

I crec que és just destacar que aquí no hem caigut en una disputa partidista estèril que, en moments com els actuals, només contribueix a desprestigiar l'activitat política i, sobretot, a sembrar dubtes sobre mesures que sabem que és fonamental que els ciutadans apliquin.

Aquí hem estat capaços de parlar de tot i parlar-ne molt. I d'adoptar totes les decisions amb el suport dels consells de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, de l'Ajuntament de Palma i de la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears. Aquí hem estat capaços d'avançar conjuntament amb els sindicats Comissions Obreres i UGT i amb les patronals CAEB i PIME. Aquí hem arribat a acords amb partits de l'oposició com Ciutadans i el Pi. Perquè aquí hem mantengut un diàleg constant i permanent amb tothom. Per això, vull agrair als diferents responsables el comportament que han mantengut fins ara, la lleialtat institucional i l'esperit de col·laboració que hem trobat en els portaveus de l'oposició, en els presidents dels consells insulars, en els batles i batlesses de les nostres illes, en els agents econòmics i socials d'aquesta terra. Tots han sabut entendre que una situació tan delicada com la que vivim necessitava que ens situàssim, tots junts, devora una societat que pateix.

Ho he dit moltes vegades darrerament: «Espanya no és Madrid». Allò que passa a Madrid, si ens referim a la crispació política o a la incapacitat d'arribar

a acords, no és representatiu del que es viu a la resta de l'Estat ni del que demana la societat en el seu conjunt.

L'afectació de la crisi sanitària sobre Madrid i la gestió que s'ha fet de la crisi han acabat situant tots els focus en la capital i sovint s'ha confós massa Madrid amb tot l'Estat. I això, tant a nivell intern com internacional, ha acabat perjudicant-nos a tots.

De la mateixa manera que s'equivoquen aquells que pretenen tancar una mala gestió autonòmica de la crisi a força de generar enfrontament i crispació amb el Govern central, s'equivocaran també els qui intentin trobar en la configuració de l'Estat de les autonomies l'excusa per espolsar culpes i per retrocedir cap a la recentralització.

Ens cal tornar a situar l'enfocament en una concepció plural de l'Estat, que és la que reflecteix millor la realitat diversa que som, la que reconeix les diferències i aposta per una major descentralització.

És cert que aquest enfocament l'hem vist amb els ERTA, que hauran suposat una injecció milionària per a les Balears. L'hem vist en una forma d'afrontar la crisi diferent a l'anterior, amb aportacions extraordinàries a les comunitats. I l'hem vist també en el nombre de conferències de presidents que s'han fet des de l'inici de la pandèmia, més que en tota la democràcia.

Són tres passes cap a la bona direcció: la de la descentralització, la de la lleialtat institucional i la cogovernança. Tres passes que ens mostren el camí cap a l'Estat plural i modern que sempre hem defensat.

Aquest és l'Estat que també volem veure a l'hora de desenvolupar el Règim Especial de les Illes Balears, un règim especial que exigim que s'apliqui i que s'amplii per aconseguir que els ciutadans d'aquesta terra tinguin els mateixos drets que la resta i per incorporar també un règim fiscal que ajudi a les empreses i els treballadors de l'arxipèlag a superar els desavantatges que genera la insularitat.

També volem veure aquest Estat a l'hora de modificar el sistema de finançament actual, que va caducar el 2014 i duu sis anys pendent de revisió. Fa massa temps que som la comunitat que més aporta a un sistema que, malgrat apropar-nos a la mitjana a l'hora de rebre, ens obliga a ser els que més esforç hem de fer per poder mantenir els nostres serveis públics essencials. I això no és just per als ciutadans d'aquesta terra i ho hem de canviar.

Volem tornar a veure aquest Estat en els propers pressuposts generals i en el repartiment d'uns Fons Europeus de Reactivació, que són determinants per al nostre futur.

Cal compensar les dècades d'infr finançament que avui fan d'aquesta comunitat una de les més endeutades, i que afegeixen una dificultat a la recuperació. No només som l'economia que més pateix dins l'Estat més castigat. No només depenem del sector més perjudicat. A més, tenim un nivell d'endeutament que dificulta la reacció des de l'àmbit públic, ara que ningú dubta que és clau per sortir d'aquesta crisi.

Malgrat l'infrafinançament, farem tot l'esforç en protecció possible per posar tots els recursos al servei de la gent, amb un pressupost de salvament que no te rés a veure amb l'austericidi del passat.

Però ens cal molt més que protegir per reactivar aquesta societat i, sobretot, per garantir que d'aquesta crisi en sortim d'una forma diferent, amb un model més divers, resistent i preparat per afrontar els enormes reptes de les pròximes dècades.

I això passa pels 140.000 milions d'euros europeus, dels quals 72.000 són recursos que no caldrà retornar, integrats en l'anomenat Mecanisme de Recuperació i Resiliència, definició feta a mida de les necessitats d'aquestes illes, que hauran de ser tengudes especialment en compte per part de l'Estat a l'hora d'assignar els fons.

Perquè a ningú li urgeix més la recuperació que a l'economia més afectada. I ningú té més necessitat de reforçar la seva resiliència que unes illes ambientalment fràgils i que depenen de forma decisiva del sector més perjudicat de l'economia mundial.

Necessitam recuperar i diversificar.

Per això, des del Govern hem celebrat l'històric acord que desplega el major mecanisme de modernització des de la creació de la Unió Europea. I, per això, feim feina intensament per impulsar els projectes amb els quals pretenem accedir als fons.

No volem reactivar-nos a qualsevol preu: volem aprofitar aquesta oportunitat sense precedents per aconseguir que la reactivació i la millora del model vagin unides.

Un objectiu tan ambiciós imposa que l'estratègia per accedir als fons europeus sigui de tots. Per això, hem incorporat els projectes de consells i ajuntaments. També hi sumam el sector privat, perquè la seva participació és essencial si volem transformar de veritat la societat. I, per descomptat, feim feina per enriquir cada acció i cada línia estratègica amb les propostes dels actors polítics i socials que formen aquesta societat inquieta i constructiva.

I aquesta és la clau de tota la feina feta els darrers mesos: acudir a les institucions europees i al Govern de l'Estat com la societat sòlida i unida que som, defensant junts una estratègia col·lectiva, única i participada de recuperació i diversificació.

Permetin-me que els concreti les línies estratègiques que han d'avançar la nostra recuperació i han de possibilitar la millora de la nostra competitivitat i la diversificació del nostre model econòmic i social, convertint les bones intencions i les idees transformadores en projectes amb dotació econòmica que s'han d'executar immediatament.

Vull començar pel sector clau de la nostra economia. La nostra societat coincideix que cal que generem nous motors de prosperitat, lligats, a més, als objectius de sostenibilitat i justícia social que cada vegada comparteixen més ciutadans.

Però aquests nous motors, que ens faran més sòlids per fer front a qualsevol crisi vinent, necessiten de l'impuls i el suport del sector que ens converteix en referència mundial. Parl d'aquest turisme que sustenta la major part de la nostra ocupació i riquesa, com deixa clar la pandèmia.

Vull ser molt clara. En el nostre futur s'hi troba el turisme. Però no qualsevol turisme. El turisme de qualitat capaç de generar més ocupació i més ingressos amb menys viatgers. Aquest turisme trobarà en els fons europeus l'element catalitzador de la seva evolució cap a la qualitat, que es plasma en els projectes de recuperació integral que plantejarem per a Magaluf, Platja de Palma, Cala Millor, els destins del nord mallorquí o la badia de Sant Antoni i Sant Josep, a Eivissa. O en els projectes per seguir fent de la sostenibilitat i de noves opcions culturals la marca de qualitat de Menorca i Formentera.

Però, com deia al principi, avui sabem que no podem viure només d'un sector, per fort i competitiu que sigui. Ens caldrà fer molt més per millorar el nostre model econòmic.

Que aquest model sigui competitiu imposa que ajustem els nostres sistemes de producció i consum a les noves tecnologies i a la nostra realitat insular.

Que sigui perdurable reclama més sostenibilitat ambiental.

Que doni oportunitats a tothom fa imprescindible més formació.

Que sigui just requereix que accelerem cap a activitats d'alt valor afegit i feina estable i més ben remunerada.

Que sigui eficient demana també una administració més moderna i àgil.

I que sigui sòlid exigeix que ens obrim a nous sectors i ens connectem al futur amb un teixit privat més tecnològic i innovador.

Aquesta darrera certesa ens ha conduït els últims anys a apostar pel nostre ecosistema investigador, científic i innovador. Ara, impulsarem aquesta estratègia al ritme dels fons europeus. El Govern fa feina des de fa mesos per crear una aliança entre institucions de recerca, la Universitat, el Parc Bit, empreses dels sectors tecnològic i biomèdic, els clústers sectorials i inversors locals i internacionals per convertir les Illes en pol d'innovació digital, biomèdica i sanitària.

Aquest nou pol, d'impacte a totes les Illes, ens permetrà concórrer a fons europeus amb actuacions per un import de més de 169 milions d'euros.

L'acció conjunta cristal·litza en projectes concrets dins d'aquest pol científic i innovador, com una nova incubadora d'empreses biotecnològiques; nous centres tecnològics d'intel·ligència artificial, tractament de dades, computació i imatge, i física gravitacional; nous espais per a empreses i institucions de recerca al Parc Bit, la creació del Centre Bit d'Eivissa; incentius a la investigació i la innovació empresarial també a Menorca i Formentera; polítiques de captació de talent científic de màxim nivell, o un nou fons de capital risc específic per estimular el sector.

Els parl d'una gran aposta, solvent i ambiciosa, capaç de fer d'aquestes illes un referent europeu en investigació i innovació digital, biomèdica i sanitària.

Només és un exemple. La nostra estratègia de diversificació i accés als fons europeus té més vessants. La més rellevant potser és la que ha de servir per afrontar la gran amenaça del nostre temps, i que no és el coronavirus, com no es cansa d'insistir la comunitat científica, sinó el canvi climàtic i els seus efectes sobre les temperatures, els ecosistemes, recursos escassos com l'aigua o impactes com l'augment mundial de la desigualtat.

Preparar-nos per a aquest canvi, intentant alentir-lo, i, alhora, adaptar-nos a les exigències ja irreversibles que imposarà ha condicionat la nostra acció legislativa els últims anys. I també està darrere d'iniciatives clau per invertir en un gran Pacte de l'Aigua, que haurà de mobilitzar, amb suport europeu, fins a 600 milions, per garantir l'aprofitament correcte dels recursos i permetre un mínim impacte sobre el nostre litoral i la qualitat de la nostra mar. Aquestes iniciatives, al costat d'altres cridades a preparar-nos contra sequeres i inundacions i per liderar la regeneració de la mar més contaminada del planeta, la Mediterrània, estaran en l'estratègia que presentarem les properes setmanes per accedir als fons europeus.

La modernització del nostre model arribarà a la façana litoral, on utilitzarem la ciència i el coneixement per explorar tot el potencial de progrés de la nostra mar. Desenvoluparem un pol marí de recerca al Moll Vell de Palma. Es completarà amb projectes a totes les Illes, que han de convertir-nos en referència en innovació i sostenibilitat, amb activitats com les nàutiques i amb prioritats com la regeneració de les nostres costes.

En la nostra estratègia europea també hi haurà actuacions per construir i millorar plantes de compostatge, tractament de residus i reciclatge a Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, essencials per reduir la petjada ecològica de la nostra societat i protegir la biodiversitat de les Illes.

Igual d'important és el compromís amb les energies netes. La Llei de canvi climàtic ens va col·locar fa dos anys en una posició de lideratge. Ara, Europa i els seus fons ens donen l'opció de redoblar esforços per estendre la generació renovable, reduir l'impacte de la desigualtat sobre els consumidors, afavorir el vehicle elèctric o garantir la reducció d'emissions contaminants en els sectors estratègics.

Es tracta de polítiques formulades sempre en col·laboració amb consells i ajuntaments, per dissenyar plans tan ambiciosos com l'Estratègia Menorca 2030, que mobilitzarà més de 65 milions d'euros per convertir l'illa en model de sistema energètic descarbonitzat.

En aquesta transició ecològica serà clau la mobilitat. Per això, demanarem que s'inclouin inversions essencials per vertebrar la nostra societat amb un model de transport col·lectiu no contaminant. Els avanç que, entre els grans projectes que plantejarem per aprofitar els fons europeus, hi haurà el tramvia que ha de connectar la badia de Palma fins a l'aeroport de Son Sant Joan i l'Arenal de Lluçmajor.

Aquesta inversió transformadora, que suposa actuacions de més de 485 milions, ja s'està tramitant i inclou una altra novetat important: la connexió

des de la plaça d'Espanya de Palma fins a Son Espases amb tramvia, aprofitant bona part del recorregut del tren de Sóller.

El conjunt de projectes que formulam ens exigiran, a més, un reforç en formació. En tots els nivells. I per això, aquestes Illes també reclamaran fons europeus per generar nínxols d'ocupació altament qualificats al voltant de la digitalització i l'escalada tecnològica del nostre teixit empresarial, de les renovables, del sector biotecnològic, sanitari, turístic i artístic. Això ens durà a plantejar a Europa l'impuls de 8 nous centres integrals de formació professional a les Illes, amb una inversió prevista de més de 60 milions.

A més, treballam en grans projectes socials per regenerar barris i localitats, afavorint models d'urbanisme que cerquin la reducció de la desigualtat. I, per descomptat, feim feina per reforçar, en col·laboració amb els consells, la nostra xarxa d'atenció a la gent gran i les persones dependents, impulsant residències, programes d'atenció domiciliària i noves eines per millorar les condicions de vida de les persones a qualsevol edat.

I defensarem davant l'Estat i Brussel·les projectes essencials per fomentar una igualtat real entre homes i dones, garantint les mateixes oportunitats, fomentant l'accés de les dones a activitats en les quals encara tenen presència escassa, com la recerca o l'emprenedoria.

Tot això ja figurava en les prioritats d'aquesta societat abans de la crisi. Tot això apareix en l'acció del Govern els últims anys i en els Acords de Bellver. Tot això és prioritari per a la Unió Europea i està reflectit als ODS de les Nacions Unides. I tot això formarà part dels projectes que les Balears

plantejaran per accedir a un Mecanisme Europeu de Recuperació que ens dona una oportunitat històrica.

Això ens exigeix que cada projecte formulat creixi amb les idees de tots i de totes. Que aquesta societat defensi unida i on faci falta projectes i estratègies que són de tots. I el fet de rebre tantes aportacions enmig de la foscor, en plena batalla contra una pandèmia que ha capgirat les vides a tothom, ens dona moltes raons per a l'esperança.

Deia Keynes que la dificultat d'aconseguir l'èxit no depèn tant de desenvolupar noves idees com d'escapar de les antigues. No contradiré l'economista més influent del segle passat, que encara avui ens marca el camí per reactivar l'economia des de l'àmbit públic, però matisaré que, en el nostre cas, partim del gran avantatge que tenim noves idees, que s'obren camí des del final de la darrera crisi i que, a més, tenim al nostre favor les bases d'un model social i econòmic que ens ha permès aconseguir el major nivell de prosperitat de la nostra història.

Per això, hem d'agafar tot allò que funcionava i reforçar-ho.

I no em referesc només al sector públic, que avui ens protegeix més que mai.

Em referesc també a l'exemple del nostre sector turístic, que abans de la COVID-19 va contribuir a situar-nos en rècords de creixement econòmic i ocupació laboral.

I em referesc, és clar, a les polítiques de diversificació, d'innovació i modernització que havíem desenvolupat abans de la pandèmia.

Aquestes illes tenen la capacitat, les idees i el talent necessaris per sortir-se'n, d'aquesta situació. I això és el millor que podem transmetre a les ciutadanes i ciutadans: que en aquest escenari amarg, que encara ens farà patir molt durant els mesos vinents, tenim el potencial i les estratègies col·lectives per superar els nostres reptes.

En primer lloc, com els deia, continuarem protegint la nostra societat com hem fet fins ara: amb tot el que tenim, reforçant la nostra acció amb un pressupost màxim per a un moment històric. Uns comptes de gran impacte pensats, alhora, per protegir els serveis essencials en la lluita contra el virus i per impulsar la reactivació immediata de l'economia.

En segon lloc, actuarem en dos eixos que avui sabem que van units en la sortida de la pandèmia: la lluita sanitària contra el virus i la indispensable recuperació econòmica.

Per això, aprofundirem en tot allò que funciona, reforçant els equips de rastreig, multiplicant els tests, estenent les accions comunitàries i millorant els aïllaments selectius que ofeguen el coronavirus. Tot amb un objectiu molt clar: reduir l'afectació de la pandèmia fins als nivells mínims que marquen la seguretat a les regions menys contagiades d'Europa.

Només d'aquesta manera garantirem, a la vegada, la salut de la nostra gent i el benestar de tothom i podrem reprendre l'activitat.

I, en tercer lloc, elevarem la mirada cap a l'horitzó i executarem un pla de diversificació i millora del model que va començar a dissenyar-se i aplicar-se abans del virus.

Diputades i diputats, aquesta pandèmia ens ha fet convertir les creences en certeses, les intuïcions en raons, les mancances en energia transformadora.

Abans de la pandèmia crèiem en la sostenibilitat com a resposta de futur i en la modernització dels nostres sectors com a garantia d'èxit.

Sabiem que havia arribat l'hora de potenciar el coneixement, la recerca, la innovació i la tecnologia, que era imprescindible avançar en formació en tots els nivells i durant tota la vida.

I crèiem que el sector públic servia per facilitar la vida de la gent, per afavorir cada passa cap a una millora col·lectiva i que, per això, era fonamental adaptar les nostres estructures a una societat que es fa gran.

Abans de la pandèmia, defensàvem que el dret a l'habitatge havia de ser més que una aspiració i que les oportunitats per als nostres joves eren una màxima irrenunciable.

I havíem decidit potenciar i modernitzar una cultura que avui hem convertit en essencial i que sabem que ens mantindrà arrelats als nostres orígens i oberts, així, amb identitat i llengua pròpies, a un món cada vegada més format, divers i interconnectat.

Abans de la pandèmia, sabíem de la capacitat de la nostra gent, de la passió dels nostres empresaris i empresàries, de la il·lusió de les nostres autònomes i autònoms, dels somnis dels nostres infants i les esperances, dels plans i el talent dels nostres treballadors.

Només uns dies abans de la pandèmia la periodista eivissenca Pilar Bonet pronuncià un discurs brillant en representació dels premis Ramon Llull d'aquest any, en el qual situava la solidaritat, la tolerància, l'humanisme, la creativitat i la visió universal com els elements identificadors d'aquest petit poble mediterrani que integram Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

La seva reflexió és ara més vigent que mai. Avui veim com els valors que han format la nostra essència durant segles i les idees que ens movien abans de la pandèmia són certes que ens guiaran cap a un futur millor.

Parl del trànsit cap a una societat més forta i moderna, més diversa i resilient, un trànsit que la pandèmia ha intentat aturar.

No li ho permetrem.

Sabem que encara tenim per endavant mesos d'esforços, de preocupació per la salut dels nostres i la feina de tothom. I sabem que no hi ha solucions màgiques i que només actuant de forma responsable en sortirem. Però també sabem que el futur és a les nostres mans. En les de totes. En les de tots.

És un futur de drets i de justícia, d'oportunitats i esperances, d'igualtat, seguretat i somnis assolits. Un futur que la pandèmia no ens robarà.

G
O
I
B
/

Simplement, no pot. No doblegarà una societat compromesa, que ha sabut mantenir-se ferma i unida en el confinament, que ha sabut fer-se responsable en la recuperació gradual de l'activitat i que sabrà sacrificar-se per acabar amb un virus per a la fi del qual ja hem posat el compte enrere.

Moltes gràcies.